

Landsbygdsnytt

Landsbygdsnämnden
Örebro kommun

#3
2021

Social samvaro – värdefullt för äldre på landsbygden

**Karls lantbruksdröm. Nytt centrum i Stora Mellösa.
Staffan räddar våra fåglar. Snabbare kollektivtrafik.
Pernilla och Susannes gröna oas.**

Härlig sommar övergår till mysig höst

Då har vi lagt sommaren bakom oss och vilken sommar det blev sen, om vi nu jämför med fjolårets nedstängda coronasommar. Solen sken varmt och gott under juli månad och fler och fler arrangemang såg åter dagens ljus. Nationaldagsfirande, dans kring midsommarstången, buskis med Peter Flack & co i Brevens bruk och mycket mer.

Så roligt att se att de olika landsbygderna runt om i kommunen hängde på ”hemester”-vågen och fortsatte vara på tårna även under denna sommar, genom att locka livsglada människor till landsbygden.

Nu hjälps vi åt att förhindra en eventuell fjärde coronavåg under denna höst. Fler och fler vaccinerar sig och fortsätter följa de allmänna råd och riktlinjer som fortfarande gäller. Pandemin är ännu inte över även om den succesivt trappas ned.

Nu till detta nummer där temat är våra äldre invånare på landsbygden. Hela tidningen är så klart matnyttig oavsett din ålder, men människorna som avspeglas är i mångt och mycket från vår äldre generation. En generation som varit med om mycket spännande. Missa inte reportagen där vi fortsätter att spegla goda exempel runt om i vår kommun. Exempel som dagligen äger rum i både stort och smått,

men som sällan lyfts till de stora rubrikerna. I Landsbygdsnytt får människor växa och synas utifrån viktiga vardagliga händelser och arrangemang, helt enkelt viktiga ljuspunkter i vardagen.

Jag slår redan nu på trumman för kommande händelser under hösten. Kom till exempel ihåg att nominera dina kandidater till årets Landsbygdspris inom Örebro kommun. Mer information hittar du på nästa sida. Prisutdelning sker under oktober.

Den 11 november arrangerar Landsbygdsnämnden en kväll med temat ”Bygga och bo”. Håll utkik efter program och digitala mötesplatser för den kvällen, men skriv redan nu in datumet i era almanackor. Så fort våra nämndmöten öppnas igen kommer vi att hålla dem runt om i vår kommun. Vi planerar för att det blir möjligt under 2022.

Ta väl hand om er nu när vi går in i en tid av spännande ljudböcker, mysiga feelgoodfilmer och sköna filtar att svepa in sig i. ■

Per-Åke Sörman,
ordförande
Landsbygdsnämnden

Foto: Andreas Lundgren

Tre saker att se fram mot:

Höstskörden

När skörden är under tak, både spannmål och halmbalar. Då kan djuren sova skönt under vintern och får dessutom mat för dagen.

Höstträning

Att fortsätta besöka landsbygdens alla trevliga utegym under krispiga höstdagar för den egna vardagsmotionens skull.

Höstmyset

Nystekta kantareller på kvällsmackan, kanske till fredagsfilmen. Dessutom levande ljus och chans till att njuta av braskaminens sprakande.

Om Landsbygdsnytt

Landsbygdsnytt är en informationstidning som ges ut av Landsbygdsnämnden i Örebro kommun. Syftet är att vara en kanal för information från kommunen som berör landsbygderna i Örebro kommun.

Tidningen är också ett sätt att informera om Landsbygdsnämndens och landsbygdsenhetens strategiska arbete med landsbygdsfrågor, upplysa om tillgängliga bidrag för landsbygdsutveckling och berätta positiva och inspirerande historier från vår landsbygd.

Det är inte möjligt att annonsera i tidningen och vi skriver heller inte artiklar i syfte att göra reklam eller favorisera till exempel företag.

Tidigare utgåvor av Landsbygdsnytt finns att läsa i pdf-format på orebro.se/landsbygdsutveckling

Landsbygdsnytt #3 2021

Ansvarig utgivare: Lena Norrström, 019-21 20 42

Distribution: PostNord, 0771-33 33 10

Nästa nummer kommer i december 2021.

Har du synpunkter eller tips? Kontakta oss: landsbygdsnytt@orebro.se

Produktion: Clearberry AB

info@clearberry.se

Text och foto: Maria Eremo

Text och form: Anders Jakobson

clearberry
kommunikation & media

Nominera till Landsbygdspriset 2021!

Nu är det dags att nominera till årets landsbygdspris! Skicka in din nominering senast den 26 september. Nomineringen görs på orebro.se/landsbygdspriset.

Örebro kommuns landsbygdspris delas ut i samband med Landsbygdsnämndens sammanträde under hösten.

Landsbygdspriset delas ut i kategorier Örebro kommuns stora landsbygdspris och Örebro kommuns unga landsbygdspris för framgångsrikt företagande samt ett hedersomnämmande.

Örebro kommuns stora landsbygdspris

Priset ska gå till en person, förening, företag, organisation, kommunal förvaltning eller kommunalt bolag som utmärkt sig genom att särskilt ha bidragit till en levande och utvecklande landsbygd och genom att fungera som inspirationskälla för andra.

Örebro kommuns unga landsbygdspris för framgångsrikt företagande

Priset ska gå till en företagare i åldern 15-30 år som på ett framgångsrikt sätt har drivit företag med sin huvudsakliga omsättning på landsbygden. Verksamheten bör kännetecknas av entreprenörskap, nyskapande produkter eller tjänster, samt bidra till landsbygdens utveckling och gärna skapa arbetstillfällen.

Vinnarna av Stora Landsbygdspriset 2020 var BlåBergen spa – bryggeri – event. Unga Landsbygdspriset för framgångsrikt företagande gick till Kavat snickeri AB. Dessutom delades ett Hedersomnämmande ut till Bengt Bronner.

Har de du nominerat tidigare år inte vunnit? Kom ihåg att det är fullt möjligt att nominera samma företag eller person igen om du anser att denne är värd att uppmärksammas!
Vinnarna utses av en jury och presenteras den 13 oktober. ■

Digital medborgardialog på temat Bo och byggande i november

Den 11 november klockan 18 planerar Landsbygdsnämnden för en ny digital medborgardialog på temat Bo och byggande på landsbygden. Dialogen ska hållas tillsammans med Byggnadsnämnden, ÖBO och Programnämnd samhällsbyggnad.

Dialogens tema är valt utifrån resultatet på de digitala enkäter som Landsbygdsnämnden genomförde under 2020 där fokusområdet Boende i kommunens landsbygdsprogram gavs högst prioritet bland de

svarande.

Syftet med dialogen är att vara en möjlighet för medborgare att få reda på mer om hur kommunen arbetar och att kunna ställa frågor på dialogens tema till förtroendevalda och deltagande tjänstepersoner.

För att delta på den digitala dialogen behöver du bara klicka på möteslänken som kommer finnas tillgänglig på kommunens hemsida och på Facebook. Du deltar anonymt och kan ställa frågor i chatten.

Håll utkik på sociala medier och på Örebro kommuns hemsida under orebro.se/medborgardialog under hösten. ■

Har du frågor, kontakta landsbygdsenheten@orebro.se

Digital medborgardialog
11 november klockan 18
Tema: Bo och byggande på landsbygden

Staffan hjälper skadade viltfåglar till ett nytt liv

En av Sveriges fågelrehabiliterare heter Staffan Ullström och bor i Gällersta. På ett år hjälper han upp emot 50 skadade viltfåglar och större delen överlever och släpps ut igen.

Allt började egentligen lite av en tillfällighet. Staffan Ullström bestämde sig för att föda upp fasaner hemma på tomten eftersom det var dåligt med dem i området där han bor.

– Jag höll på med det ett tag när personer vid Kvismarens fågelstation hörde av sig om en skadad berguv eftersom de visste att jag hade en bur. Så jag släppte ut fasanerna och tog in uven. Sedan dess har jag hållit på, säger Staffan.

Han är fågelrehabiliterare och har sedan den första berguven tagit hand om cirka 30-50 fåglar per år under snart 20 års tid.

– Det är många fåglar det. Det är ju lätt att glömma bort hur många det har varit.

Efter att ha tagit hand om den första skadade viltfågeln gick Staffan en kurs för att få kalla sig fågelrehabiliterare. En intensivkurs där han bland annat fick lära sig att lägga förband på skadade fåglar.

– Det gäller att bandagera en skadad vinge rätt så att fågeln fortfarande kan röra benen och göra sina behov.

I cirka 55 år har Staffan dessutom levt på att måla fåglar i akvarell. Sin första utställning hade han 1965 och fågelintresset har funnits sedan barnsben.

– Jag bryr mig ju absolut om djuren, det är därför jag gör det här. Men jag brukar skoja och säga att jag får levande modeller också i och med de viltfåglar jag hjälper.

När Landsbygdsnytt hälsar på har han endast en fiskmåsunge hos sig, en unge som dessvärre brutit ena vingen och därför inte kommer att klara sig. Det har varit många fåglar som kommit och gått genom åren och vissa har han fått lite mer speciella band till.

– En del blir nästan lite tama. Jag hade en berguv under ett års tid. Den hade trillat ner i en stor skorsten på en industri här i närheten och försökt ta sig ut. Det resulterade i att alla klor var nedslitna. Den fick bo hos mig tills de hade växt ut igen. En berguv skulle aldrig klara sig i det vilda utan klor.

Staffan berättar om tillfället när det äntligen var dags för berguven att bli fri.

– Jag tog med den till Kvarntorpshögen. När jag väl släppte ut den gick den fram till bilen som om den ville åka med hem. Visst blir det personligt med vissa fåglar, men när man ser dem flyga i väg som de ska, känns det bra i hjärtat.

En sommar tog han hand om en tornfalk som ännu inte var flygfärdig. När det sedan var dags att komma ut i det fria flög tornfalken flera varv runt huset innan den gav sig i väg.

– Det kändes som en signal på att de förstår att jag vill dem väl.

På tomten står två burar i olika storlekar. Staffan kliver vant in i den lilla med skyddshandskar

– Fiskmåsar biter rätt bra. När det gäller rovfåglar är det klorna jag måste se upp för, det är sällan de hackar med näbben. Det gäller bara att få benen under kontroll så går det bra att hålla dem.

Det är till exempel vid matning som Staffan till en början med en ny fågel måste hjälpa dem extra.

– Då trycker jag ner små köttbitar i halsen. Först gör de motstånd, men efter några dagar vet de vad jag vill och kan äta själva.

Både polis och privatpersoner kontakter Staffan regelbundet om skadade viltfåglar och under sommaren kan det vanliga somrar bli upp emot tolv samtal om dagen.

– Men den här sommaren har det varit 20 till 30 samtal per dag! Jag tror att mängden beror på att fler är hemma och har sett fåglar som till exempel ”trillat” ner från tak. Men för fiskmåsar är det helt normalt. Det ringer människor från hela landet och ibland kan jag hjälpa till med vägledning på telefon. Men det finns de människor som sätter sig i bilen och kör tio mil för att överlämna en skadad fågel till mig, det känns fint ändå att så många vill ta sitt ansvar och hjälpa. Naturen är ändå det bästa vi har.

Staffan Ullström är medlem i föreningen KfV, Katastrofhjälp fåglar och vilt. Trots föreningens namn tar Staffan endast hand om fåglar, dock hela skalan.

– Det är som sagt även mindre fåglar som kan behöva hjälp.

Ibland måste han avliva dem och när det gäller större fåglar har han bra samarbete med en veterinär.

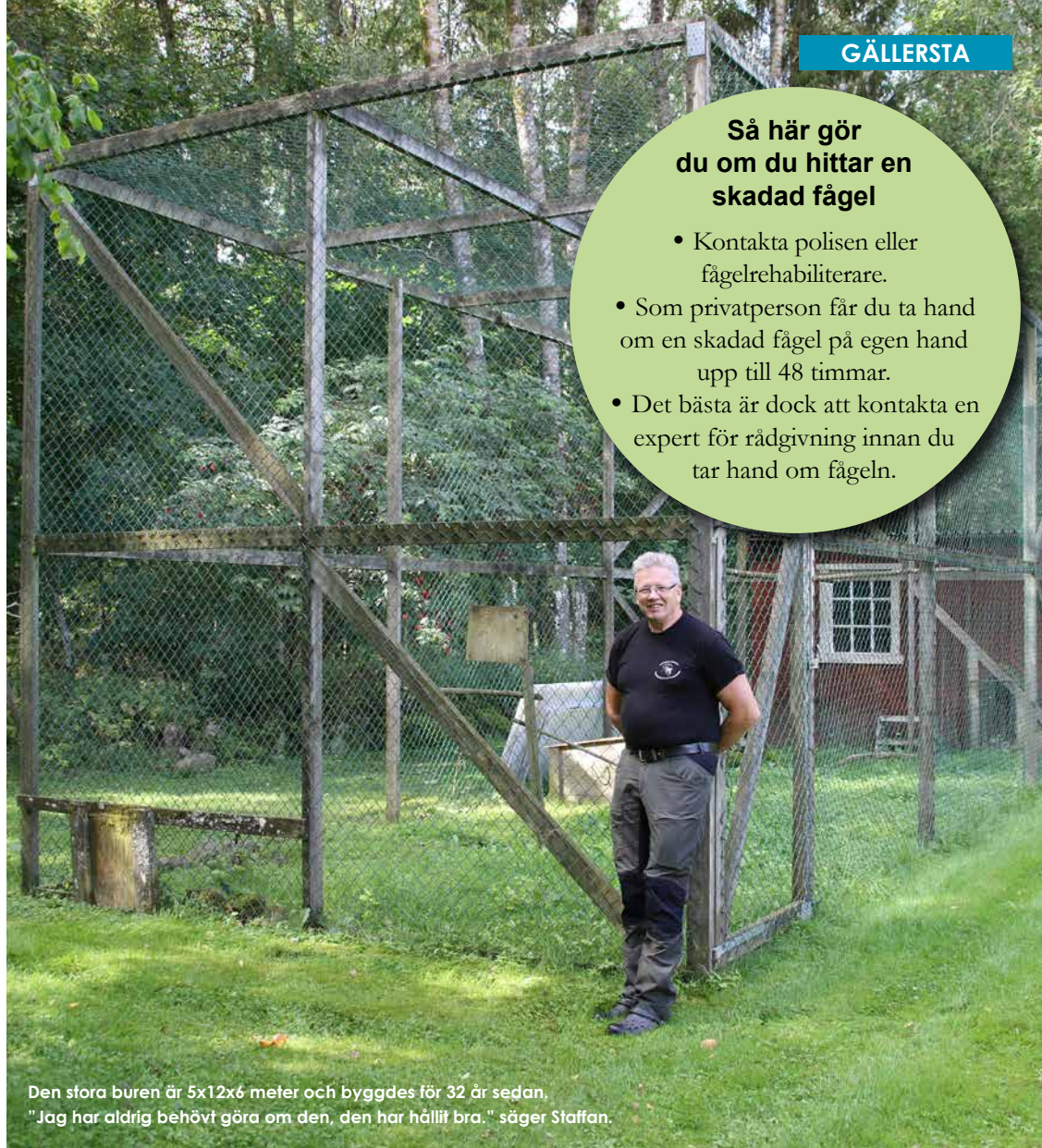
– Det är djurplågeri att låta en allvarligt skadad fågel dö på egen hand. Då åker jag till veterinären så att de får en spruta och somnar in.

Tiden som en fågel blir kvar hos Staffan varierar beroende på skadans omfattning. En krockskadad fågel, som kanske har fått hjärnskakning, kan bli kvar i tio till tolv dagar och får då mat under tiden i form av både kattmat och döda möss.

– Om du som privatperson ser en skadad fågel har du

Så här gör du om du hittar en skadad fågel

- Kontakta polisen eller fågelrehabiliterare.
- Som privatperson får du ta hand om en skadad fågel på egen hand upp till 48 timmar.
- Det bästa är dock att kontakta en expert för rådgivning innan du tar hand om fågeln.

Den stora buren är 5x12x6 meter och byggdes för 32 år sedan.
"Jag har aldrig behövt göra om den, den har hållit bra." säger Staffan.

skyldighet att kontakta en sådan som jag eller polisen. Enklast är väl att ringa en fågelrehabiliterare direkt.

Den största kostnaden för Staffan är maten till fåglarna. Det ligger ingen som helst ekonomi i den insats han gör och även om han skulle kunna söka ekonomiskt bidrag så är det inget han någon gång gjort.

– Nej, jag vet inte. Jag har inte gjort det bara. Det handlar inte om pengarna. Statistiken säger att jag varje år har fler fåglar hos mig som klarar sig än tvärtom, där har vi belöningen. Har jag ingen fågel hos mig är det förhoppningsvis ett tecken på färre skadade fåglar där ute. ■

Staffan Ullström

Ålder: 72 år.

Gör: Pensionär som ägnar större delen av sin tid åt fåglar.

Familj: Fruen Kristina och två vuxna barn.

Fritid: Målar akvarell i naturalistisk stil, främst fåglar men även däggdjur. Sjunger i kör och tränar på gym.

Fredagsvandringen är en skön start på helgen

Varje fredag, i ur och skur går de sju kilometer tillsammans. Vandringsgruppen i Brevens Bruk lockar många till både friskvård och socialisering.

Allt började med att Ingalill Bergensten för över tre år sedan ville ha vandringsällskap under sina turer med hunden när maken inte var så pigg på att slå följe.

– Vi var tre från början. Sedan fem. Nu är vi minst tio, upp emot 25 stycken varje fredag, säger hon.

Det blir samma runda varje fredag och alltid med start klockan nio, oavsett om det är långfredag eller midsommarafton. Det är främst det äldre gardet som medverkar, även om en del yngre hakar på när de har möjlighet. En som har varit med länge och som dessutom tillhör den äldre generationen är Gun-Britt Gustafsson, 82 år.

– Jag är med för det mesta, jag tycker om att vara ute och gå. Backarna har blivit lättare nu mot vad de var i början, nu behöver jag inte längre stanna i dem. Jag flåsar, men det är ju bra, säger Gun-Britt.

Ingalill Bergensten och Gunnar Hadders språkar om Brevens Bruk och allt som händer på orten. Och det är en hel del kommer de fram till.

Hon dricker av kaffet som Stigbjörn Bergensten kommit med i stora rostfria pumptermosar till den obligatoriska fikapausen vid Knipphammaren, precis intill sjön Sottern.

En vacker plats att pausa vid och sedan vandringsgruppen blivit ett stående inslag finns det nu fyra bänkbord mot tidigare ett.

– Fikastunden är värdefull, särskilt

Nu för tiden klarar Gun-Britt Gustafsson de utmanande backarna utan större problem. Fredagspromenaderna har varit extra viktiga för henne senaste året.

det här senaste året. Man träffar många här, även sommarboende som jag kanske inte träffar annars. Hade inte det här funnits hade senaste året varit betydligt sämre, säger Gun-Britt.

Ingen anmälan behövs, gruppen går alltid och ställer aldrig in. I ösregn och nysnö har de vandrat tillsammans. De tar sig fram med dubbar och stavlar.

– Men det var vid ett tillfälle förra året som vi inte borde ha gått, det var alldeles för halt, berättar Ingalill.

Men allt gick bra och Gunnar Hadders, 82 år, har ordnat nya broddar till kommande vinter.

– Jag brukar säga att jag går för livet. Den sociala samvaron betyder mycket, säger Gunnar som nöjer sig med en slät kopp kaffe. Om ingen bjuder på något vill säga.

Nu för tiden är det friskusgruppen inom Brevens IF som står som arrangörer och Britta Hellström är en av de engagerade.

– De här träffarna innebär både motion och gemenskap. Vi får ganska mycket avhandlat under våra kilometer. Vi kläcker nya idéer. Efteråt besöker jag min hundraåriga mamma och berättar om dagens promenad, på så vis får även hon ta del av socialiseringen.

Till största delen är det åretruntboende som deltar, men även sommarboende och tillresta har hittat hit. Många gillar området med lugnet och tystnaden.

– Men det är inte så tyst när vi ses på fredagarna, säger en av kvinnorna och skrattar.

Lisa Krejci är relativt nyinflyttad och känner sig varmt välkommen. Hunden Panna uppskattar fikapausen.

Nere vid vattnet har Maggan Wennhager från friskuskommittén och nyinflyttade Lisa Krejci precis tagit ett dopp i Sottern. 19 grader varmt påstår de.

– Jag badar ofta. Det är världens gemenskap här, säger Maggan.

– Det är så inkluderande och välkomnande, fyller Lisa i.

Tillsammans med maken Peter Krejci har de för bara några veckor sedan bytt Örebro mot Brevens Bruk.

– Det är så mycket aktiviteter här, det är fantastiskt, säger Peter.

Fikastunden är slut och när Stigbjörn Bergensten tagit den obligatoriska fredagsbilden för Facebookgruppen We Love Brevens Bruk, är det dags att gå vidare.

– Det här är en väldigt skön start på helgen.

För många, inklusive mig själv, är det här veckans längsta runda. Det är stor skillnad att vandra i skogen jämfört med stan. Det är rogvande, säger Ingalill Bergensten. ■

Äldrerådet i Glanshammar – ett viktigt inslag för de äldre

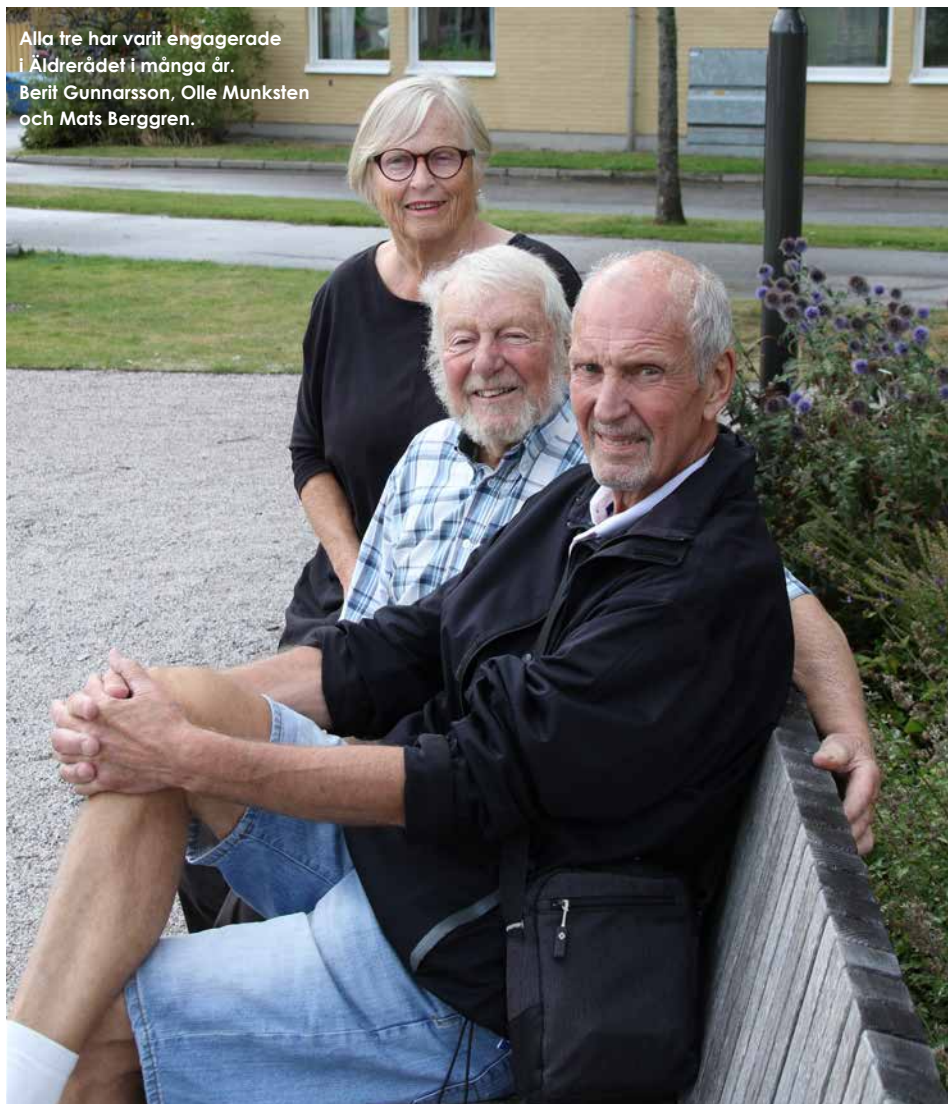
En 84-åring som sätter guldkant på tillvaron för andra äldre. Det är inget konstigt alls när det gäller Äldrerådet i Glanshammar. Möt tre av eldsjälarna – Berit, Mats och Olle.

Olle Munksten är 84 år och äldst i gänget som ser till att andra äldre i Glanshammar får lite extra i vardagen, främst de boende på vård- och omsorgsboendet Hagagården. Olle har varit med sedan Äldrerådet bildades och kan historien.

– I mitten av 90-talet fanns det fortfarande kommundelsnämnder i Örebro och där var min hustru engagerad. Då ville man göra något för de boende på Hagagården och ett äldreråd startades. När kommundelsnämnderna sedan försvann ville man fortfarande ha kvar äldrerådet och därför vände man sig till föreningslivet i Glanshammar, berättar Olle.

Sagt och gjort. Två representanter från varje förening, PRO, SPF, Svenska kyrkan, Sockenmagasinet och Röda Korset blev nu Äldrerådet i Glanshammar och fler av de engagerade medlemmarna är fortfarande kvar. Mats Berggren, 70 år, är en av dem.

– Vi är åtta stycken i styrelsen i dag och det här upplägget har fungerat bra i 20-25 års tid. Vi arrangerar olika saker för de äldre och det är verkligen

Alla tre har varit engagerade i Äldrerådet i många år. Berit Gunnarsson, Olle Munksten och Mats Berggren.

en guldkant på tillvaron, säger Mats.

Det var till exempel när arbetsterapeuten på Hagagården ville att något mer skulle göras regelbundet som onsdagarnas promenadgrupp bildades.

– Varje onsdag vid halvelvaten ger vi oss ut på promenad tillsammans med flera av de boende. Vi brukar vara ungefär 13 stycken som kommer hit, så vi är ett stort gäng sammanlagt, säger Berit Gunnarsson, 75 år, kassör och medlem

i Äldrerådet.

– Allt bygger på frivillighet och vi är helt opolitiska. Vi är helt enkelt en fristående enhet, fyller Mats i.

Varje år får föreningen ekonomiskt stöd från Örebro kommun, men också från andra håll. Till exempel syföreningen i Svenska kyrkan.

– Vi är väldigt uppskattade och mycket av bidragen, utöver kommunens, går till fika. Pengarna behövs då vi ofta hyr in musiker som kommer till Hagagården och spelar. Sânt kostar ju, säger Berit.

I somras ordnade Berit 40 räkmackor tillsammans med Marita Nykvist och lämnade till Hagagården. I vanliga

Marita Nykvist från Äldrerådet pratar mustning med Bert Törnqvist som bor på Hagagården.

Den här dagen är det nästan 30 stycken som är med ut på promenad. Här ser vi Berit tillsammans med en av de boende.

I somras ordnade Berit och Marita 40 räkmackor som de levererade till Hagagården.

fall brukar man duka upp och fika tillsammans, men på grund av pandemin fick detta bli årets lösning.

– Vi har inte haft någon verksamhet under pandemin, men promenaderna kom i gång under sommaren och de är som alltid mycket uppskattade, säger Berit.

Promenaderna är inne på sitt sjätte år.

– Förut var vi med och klädde på de boende, helt enkelt ”buttade” ut dem. Det kan vi ju inte nu. Men ibland brukar vi sätta oss på torget och äta glass tillsammans, eller fika på gården. Det sociala är så viktigt, att få prata lite, säger Olle.

– När vi sitter på torget kan gamla grannar till de boende dyka upp och det brukar bli ett riktigt lyft att få prata gamla minnen, säger Mats.

Att få folk att ställa upp att gå promenader eller att få musiker till Hagagården har inte varit några problem. Bland andra Glanshammars dansgille, Svenska kyrkan och ett antal olika musiker besöker regelbundet Hagagården i Äldrerådets regi.

– När allt är som vanligt har vi fullt schema, säger Olle.

Det är bara positiva tongångar och många tycker att det de gör är fantastiskt. Under promenaderna i samhället brukar det vara många glada tillrop.

– Folk har respekt när vi kommer,

stannar bilen och så. Vi är ju ett stort gäng, säger Mats.

– Det är tacksamt att verka på en liten ort, det är korta kontaktvägar när vi vill ordna något, säger Berit.

– Vi är också noga med att poängtera att man inte binder upp sig på något om man vill vara med och hjälpa till någon gång. Det där kan variera från vecka till vecka hur man har möjlighet, fortsätter Berit.

De hoppas kunna fortsätta och fler frivilliga får gärna vara med.

– Det ger så mycket att göra det här och det känns bra att göra något, säger Berit.

Alla tre har bott i området sedan många år. Berits pappa kom ursprungligen från Rinkaby och efter ett tag i stan kom Berit tillbaka till området där hon i dag bor i generationsboende tillsammans med sin dotters familj.

– Det är fantastiskt att bo på landet, särskilt under pandemin.

Mats som från början är från Dalarna instämmer. Han har bott i centrala delarna av Glanshammar i 45 år och trivs jättebra.

– Det är bara positivt att bo här, jag flyttar aldrig härifrån. Att det flyttar hit många är perfekt, det håller byn levande. Det är både en frihet och ett lugn här och vi hälsar på varandra, säger han.

– Ja, det kan ta tid att handla ibland,

säger Berit och skrattar.

Olle är född i Lillkyrka och även han kom tillbaka efter en tid i stan.

– Jag flyttade tillbaka 1975. Visst trivdes jag i stan, men jag vill inte bo där igen.

De är rörande överens om att fördelarna med att bo på landsbygden är många och Mats förklarar det med att de älskar gräs under sina fötter.

– Det är perfekt att bo på landet som pensionär, det finns alltid något att göra. Klippa gräs eller fixa med veden till exempel, säger Berit.

De tar hand om varandra och de bryr sig utan att vara nyfikna, precis så beskriver hon det för sina vänner i stan.

– Det blir ju en slags grannsamverkan, menar både Berit och Mats.

Det finns ett engagemang. Dels för att bygden ska överleva, ha kvar sin mataffär, dels omtänksamheten om varandra.

– Det är många som varit drivande här ute och jag saknar ingenting. Alla är artiga och trevliga och en extra eloge till alla barn som är duktiga på att hälsa, säger Mats.

– Vi nyttjar byn och kompetensen som finns här så mycket det går. Jag känner mig trygg, säger Berit.

– Skulle vi även kunna få belysning längs den nya cykelbanan och bättre bussförbindelser så vore jag ännu mer nöjd, avslutar hon. ■

De gamla bilarna gav nya vänner

Tack vare det gemensamma intresset för veteranbilar har de blivit vänner. Trots att de är utspridda på kommunens landsbygd ses de regelbundet – med och utan bilarna.

Det samtalas hela tiden och är inte tyst några längre stunder. Jargonen är rå men hjärtlig. Den sociala biten är viktigare än bilarna, det är de fem medlemmarna i Nerikes Fordonshistoriker överens om.

– Det är inte så noga vad man gör, det viktigaste är att ses och prata, säger Owe Andersson, som bor i Närkes Kil.

Nerikes Fordonshistoriker bildades 2004 och de har varit med från start nästan allesammans. I dag har föreningen cirka 560 medlemmar och flera av dem umgås även utanför de arrangerade träffarna. Arne Bülow från Stora Mellösa är en av dem.

– Jag saknade de där gamla uvarna som hade sådan kunskap om bilar. Nu får jag utlopp för en del av det här med de andra. Men det är precis som Owe säger, vi ses mest för det sociala, inte för att skruva bil tillsammans, säger Arne.

Medlemmarna är mellan 23 år och 85+ och i det här gänget börjar alla mer eller mindre närma sig 70-strecket. Det blir en hel del ägg- och räkmackor när de ses och träffarna sker runt om i länet, många gånger

på Örebro landsbygd. Ässundet, Torsborg och Ånnaboda är några exempel. De gillar att träffas på landsbygden och bor även där.

– Det är verkligen jättemysigt och vi har fått en helt annan bekantskapskrets i och med föreningen. Jag och Owe, som alltså är min man, är lite av bohemer och trivs hemma. Vi kommer inte till skott annars, men nu hänger vi på och får se många ställen vi kanske inte hade sett annars, säger Marina Andersson.

– Föreningen ger oss möjlighet att många gånger komma in på platser du kanske inte har möjlighet till som enskild privatperson. Men när vi kommer ett stort gäng är det en annan sak, säger Per Eremo, ordförande i föreningen och Ervallaabo.

De har bott på landsbygden olika länge, men alla kommer från Örebrotrakten från början. Marina och Owe Andersson har bott i Närkes Kil sedan 1972, Arne Bülow är född och uppvuxen i Stora Mellösa och Per Eremo och Inger Lundin köpte huset i Ervalla 2005.

– Jag var 51 år när vi flyttade till landsbygden och är en riktigt

Så fort någon öppnar bagaget eller motorhuven är de där som flugor. Per Eremo, Arne Bülow och Owe Andersson kollar in Pers nya förvärv.

Marina Andersson beskriver sig själv som ordentligt hemmakär, men att träffarna med föreningen får ut henne mer än tidigare.

När Owe och Marina Andersson köpte sin MGA la han sig till med sin mustasch och den har nu blivit hans signum.

asfaltsunge från början. Men här kunde jag gå ut näck på tomten utan att någon såg, säger hon och skrattar.

– Det är nära naturen, frisk luft och möjlighet att gå barfota i gräset, fortsätter hon.

De andra håller med. Det är egentligen bara fördelar med att bo på landsbygden och ingen av dem kan se sig själva i en lägenhet i stan.

– Jag är uppvuxen i stan och jag och Owe skulle bara testa att bo på landet en vinter. Men vi blev kvar, säger Marina.

– Jag skulle aldrig byta bort landsbygden. Jag bodde bland kor under uppväxtåren och skulle gärna ha en egen ko, fyller Owe i och skrattar så att mustaschen guppar.

Arne gjorde några år i stan, men var sedan tillbaka i Öster-närke.

– Det finns inget bättre än landet, det är underbart. Du kan öppna dörren och få se ett rådjur eller en älgko med sin kalv alldeles inpå husknuten. När jag bodde i stan var jag ju ändå ute på landet varje helg. Jag skulle aldrig kunna få det att funka med mitt bilintresse inne i stan heller för den delen, säger han.

Det finns alltid saker att göra. Är det inte den egna fastig-heten som behöver tas om hand, finns naturen nära och nu

under hösten både bär och svamp.

– Jag brukar säga att Owe får hemlängtan bara han låser ytterdörren, men lite sanning ligger det faktiskt i det, säger Marina.

Ervalla, Närkes Kil och Stora Mellösa. Platser som alla tillhör Örebro kommuns landsbygd, men finns det något som skiljer ställena åt?

– Det finns ju affär i Närkes Kil och Stora Mellösa. Men vi har en jättefin gårdsbutik nu i Ervalla så vi ska inte klaga. Ervalla SK gör dessutom massor för bygden, säger Inger.

– Häromdagen ringde grannen och frågade om jag behövde potatis. Så han gick ut och grävde upp ett gäng åt mig. Det är så det ska vara tycker jag. Grannarna finns där när man behöver dem, säger Arne.

– Ja, att bo i en lägenhet som sagt, det skulle jag inte klara av just nu. Visst, det är mycket att göra, men friheten vi har här och tystnaden, den är svår att slå, säger Per.

– Så länge jag orkar sopa trappan och hämta tidningen kommer jag att bo kvar. Sen får vi väl hitta ett mindre hus som är anpassat efter rollatorn. Jag saknar ingenting utan brukar i stället tänka att ”fan vad fint vi har det”, säger Owe. ■

Så här kunde det se ut på de ordinarie bilträffarna, innan pandemin bröt ut. Just denna träff var i Sannahed 2019.

Grön och ätbar handelsträdgård

Det var en del höjda ögonbryn när systerarna Pernilla och Susanne Nilsson år 2006 ville starta handelsträdgård i en fårhage i Vintrosa. I dag är Tant Grön ett givet inslag i omgivningen.

– Det var otippat att det fungerade, folk var helt klart skeptiska, säger Pernilla.

Den här dagen regnar det och julis varma dagar känns avlägsna. Tant Grön ligger en kilometer från Vintrosa centrum och placeringen kan som sagt kännas lite annorlunda, även så här 15 år efter starten.

– Vi körde bara på prov till en början även om vi hade en dröm. Men det är klart att vi tänkte: ”Vem ska hitta hit?”

Systerarna bestämde sig för att testa och fick köpa en bit mark av sin pappa Kenth. De började helt från noll.

– Pappa plogade bort snön så att vi tidig vår 2006 kunde få odlingstunneln på plats. Den är på 300 kvadratmeter och vi tyckte att den var på tok för stor. Den skulle vi aldrig fylla, säger Pernilla och skrattar.

I dag är den nämligen fullproppad med både blommor och ätbart, framför allt tomater och chili. Det sistnämnda har blivit lite av deras signum.

– Om vi inte skulle hejda oss skulle det kunna finnas hur många sorter som helst. Men nu är det 80 sorter av varje.

Från start satsade systerarna på växthus, jord, krukor och frön. Det var en handelsträdgård de ville driva och de gjorde om gammal hönsinredning till växtbord. Att anställa

Det är väldigt mycket jobb på en handelsträdgård och särskilt när årstiderna växlar. Susanne Nilsson ser till så att hortenstorna kommer på plats.

Att odla ätbara saker är något av Pernilla Erikssons specialitet. I det stora växthuset trängs chilifruktar och tomatplanter med varandra i långa rader. Att beskåda frukternas olika form och färg är ren och skär njutning.

personal fanns där och då inte på kartan, det var de två.

– Vi ville som sagt testa vår idé. Och gjorde det, då på fritiden, vid sidan av våra vanliga jobb. Vi provade även att ha vinterbutik i Sussis garage, det fungerade jättebra.

2010 byggdes butikshuset och den första personalen anställdes.

– Vi låg rätt i tiden, det märkte vi rätt snabbt. Människor ville åka till landet och den ätbara trenden som i dag kan kännas självklar började växa vid den tiden. Det passade oss bra eftersom det har legat mig varmt om hjärtat sedan många år.

Pernilla berättar hur hon under tonåren lade sina pengar på krukväxter och trädgårdstidningar i stället för smink. Och tillsammans med Sussis intresse och kunskap kring inredning och styling blev det ett vinnande koncept.

– Kunderna efterfrågade fikamöjligheter och därför blev det ett café när huset byggdes.

Det växte de dock ur direkt och därför har tillbyggnationerna successivt fortsatt.

– Nu har vi inga planer på att växa och bli större rent ytmässigt. Men man ska väl aldrig säga aldrig.

Från två personer till cirka 30 stycken under högsäsong.

Från liten hobby till åretruntöppet utflyktsmål. Att de ville ha just en handelsträdgård visste de. Att de skulle bli chefer trodde de däremot inte.

– Vi är 15 året runt-anställda och vi har klarat pandemin bra. Självklart har det varit mycket oro och anpassningar, men det har gått.

Många av Tant Gröns besökare har rest långväga, men även boende i närheten hittar regelbundet hit.

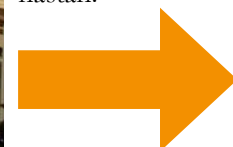
– Det är ju jättekul! Lilla Vintrosa liksom. Människor har en längtan ut på landet i stället för köpcentrum, det började redan när vi byggde butikshuset. Vi var helt rätt i tiden med ätbar trädgård. Ta chilin som ett exempel, det fanns även då men inte alls samma utbud som i dag. Vi tänkte inte att vi var unika, men det var vi ju.

Pernilla berättar att deras besökare är av blandad kom-pott. Damgänget som träffas och fikar tillsammans, barnfamiljerna som är på utflykt och så chili-killarna.

– Haha, ja. Jag ser direkt om det är en chiliintresserad man som kommer hit, säger Pernilla och är inte helt allvarlig. Bara nästan.

Namnet Tant Grön kommer från att man ville ha ett personligt företagsnamn. Något som var unikt. "Vi tyckte att det lät personligt, som att åka hem till någon."

Odlingsintresset är i dag stort hos många och Pernilla kan inte tänka sig ett liv utan att odla och så frön.

– Det är magiskt. Att sedan få dela det med andra intresserade är rent ut sagt skitkul.

Det är det genuina intresset som gör att de efter 15 år fortfarande känner lust till sitt arbete.

– Dessutom har vi så härlig personal som har samma anda.

Resan hit har stundtals varit utmanande och Pernilla och Sussi har varit tvungna att utvecklas med sin samtid. Som sociala medier, något de till en början inte alls ville vara med på.

– Nu är vi väldigt aktiva i stället. Vi annonserar fortfarande i branschtidningar, men annars är det via sociala medier vi får ut mycket information. Nu är det så självklart. Marknadsföra oss måste vi absolut fortfarande.

De trivs verkligen på landsbygden. Pernilla bor på andra sidan skogen, medan Sussi är granne med Tant Grön. De är födda och uppvuxna i Vintrosa och likt många andra i deras generation kom de tillbaka efter några år på vift.

– Det är härligt att driva företag på landsbygden. Vi trivs verkligen med att vara mitt i naturen och arbeta med årstidernas skiftningar. Det känns bra och folk kommer ju hit, det är en vacker plats. Fördelarna här på landsbygden är många, den friska luften till exempel.

Att fler företag har startats i närheten ser de bara positivt på, det lockar även besökare till dem.

– Vi hjälper ju varandra och kan hänvisa vidare. Vi vill verkligen hjälpas åt.

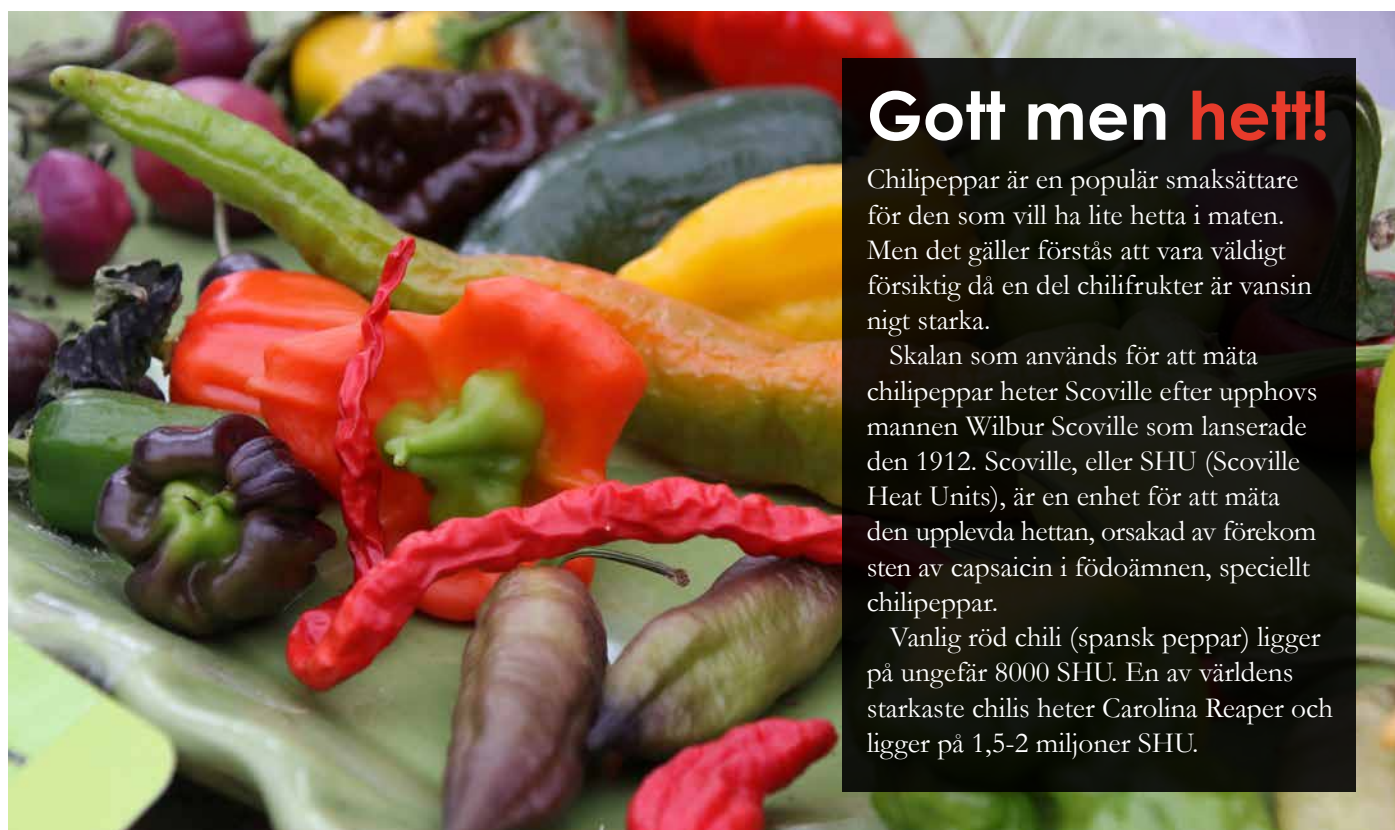
Det är dags för Pernilla att hugga tag i dagens sysslor, det finns alltid något att göra. Ska hon inte plocka chilifrukt eller planera framtida arrangemang med Sussi blir

Systrarna Pernilla och Susanne Eriksson kompletterar varandra perfekt. Kanske är det just därför succén med Tant Grön är ett faktum?

det administrativ tid vid datorn.

– De största utmaningarna har varit att växa och sätta sig in i allt. Vi har fått enorm stöttning av våra familjer. Jag kan inte tänka mig ett liv utan det här. ■

Gott men hett!

Chilipeppar är en populär smaksättare för den som vill ha lite hetta i maten. Men det gäller förstås att vara väldigt försiktig då en del chilifrukt är vansinligt starka.

Skalan som används för att mäta chilipeppar heter Scoville efter upphovsmannen Wilbur Scoville som lanserade den 1912. Scoville, eller SHU (Scoville Heat Units), är en enhet för att mäta den upplevda hettan, orsakad av förekomsten av capsaicin i födoämnen, speciellt chilipeppar.

Vanlig röd chili (spansk peppar) ligger på ungefär 8000 SHU. En av världens starkaste chilis heter Carolina Reaper och ligger på 1,5-2 miljoner SHU.

Stora Mellösa centrum får nytt liv tack vare eldsjälar

I somras invigdes Morotshuset i Stora Mellösa. Nu är drömmen att huset ska bli en självklar mötesplats och fyllas med aktiviteter.

Fredrik Thano, Pernilla Bergman Tano, Frederick Axewill och Karin Erlandsson, ej med vid intervju tillfället, kände varandra sedan tidigare genom föreningslivet i Stora Mellösa. Över några middagar började tankarna ta form.

– Vi upplevde att det var en del eftersatta grejer här i samhället, att det fanns utvecklingspotential, säger Frederick.

– Det var helt enkelt inte den rätta bilden av samhället man fick när man åkte igenom, fyller Pernilla i.

Med viljan att göra samhället mer attraktivt och på så vis få människor att flytta hit och företag att investera påbörjades satsningen på att göra området vid Icabutiken till ortens självklara mötesplats.

– Tidigare låg centrum en bit bort, medan det fortfarande fanns post och bank här. Men det här är nutidens mötesplats, det är här man stannar och pratar, säger Fredrik.

Det är i Morotshuset vi befinner oss, den gamla gula ladan har fått

sig en rejäl uppfräschning i och med centrumgruppen.

– Det har varit vi och fem till tio till frivilliga som sett till att det blivit så här fint. Tanken är nu att vi ska låna ut huset till olika aktiviteter, konstutställningar och dylikt, säger Frederick.

Tack vare ett ekonomiskt bidrag från Landsbygdsnämnden har de första planerna kunnat genomföras relativt snabbt.

– Vi sökte pengarna förra hösten och det var officiell invigning i slutet av juli, säger Fredrik.

Utöver upprustningen av Morotshuset har en välkomstskylt monterats på familjen Sundhs lada vid väg 207, klar och tydlig för den som passerar. Texten lyder: ”Välkommen till Stora Mellösa, platsen för goda upplevelser”, en slogan som Sven Söderlund bidrog med.

– Skylten definierar bygden, vi ville skapa vår identitet. Det är viktigt att känna samhörighet, säger Pernilla.

I dag bor ungefär 1000 personer i

hela Stora Mellösa och det var många som ville mynta bygdens nya slogan.

– Vi fick 40 bidrag, riktigt bra sådana. Vi har verkligen fått med hela samhället i vår slogan, säger Fredrik.

De är överens om att det finns många intressanta företag som sticker ut i krokarna. Jordgubbar, hallon, morötter, självplock av blommor och potatis. Och så Katrinelunds gästgiveri och sjökrog så klart.

– Det är viktigt med en levande landsbygd. Vi måste fortsätta satsa på utveckling, säger Frederick.

– Vi har många inflyttade i dag och det är jätteroligt. Många vill ut till landet och lugnet, det är en varm känsla här, säger Pernilla.

Centrumgruppen är ingen egen renodlad förening utan har i stället vägföreningen i ryggen. Allt görs på fritiden, men trots det har det rullat på bra från idéstadie till dags dato. Under hösten har man också tänkt färdigställa en informationstavla där lokala verksamheter och besöksmål är utmarkerade, samt en skylt med beskrivning och historik kring Stora Mellösa. Nu är tavlan på plats. Huset, som är en gammal verkstad, har fräschat upp och några av planerna för framtiden är sittplatser och ett monument/utsmyckning i form av en morot.

– Det är ändå en symbol för Stora Mellösa och visionen är att få konst hit. Nu vill vi verkligen fylla huset med innehåll och aktiviteter. Vi hoppas att vi i bygden kan samverka och lyfta varandra, säger Pernilla. ■

Vill du kanske låna Morotshuset?
Mejla: morotshuset@gmail.com

Fredrik Thano, Pernilla Bergman Tano och Frederick Axewill har tillsammans med ett gäng andra fixat och målat huset rött.

Det tidigare gula huset kallas nu för Morotshuset och Ebbe Tano har också hjälpt till.

Karls dröm om egen växtodling har blivit verklighet

På gården i Röne, Glanshammar, huserar Karl Sundkvist sedan ett och ett halvt år. Då startade han sitt eget lantbruk och i dag kallar han sig stolt för växtodlare.

Sedan 18 års ålder har Karl Sundkvist drivit företaget Sundkvist schakt och transport AB. Han har jobbat hårt för att nå sitt mål som hela tiden har varit att köpa en egen lantbruksgård.

– Jag är delvis uppväxt på mjölkgård i Glanshammar och jag levde min första tid på en gård i Gällersta. Jag har landat helt rätt här. Det är ju det här jag brinner för.

Det är alldeles stilla på gården. Dagens arbete har ännu inte kommit i gång, det enda som egentligen hörs är robotgräsklipparen. För ett och ett halvt år sedan köpte han gården i Röne av den tidigare ägaren och köpet kändes självklart.

– Jag har varit här och jobbat en del genom åren och nu hjälper den tidigare ägaren mig.

Att endast leva på lantbruket är inte möjligt i dagsläget och därför är schaktföretaget hans stabila ekonomiska grund.

Karl Sundkvist

Bor: Röne, Glanshammar

Född: 1988

Familj: Mamma och fyra syskon.

Driver: Sundkvist schakt och transport AB

– Jag brukar 130 hektar åker, varav jag äger 35 hektar och 25 hektar skog. Förhoppningen är att kunna öka arealen så att jag kan livnära mig på lantbruket.

Han har sju anställda i företaget och under högsäsong, vintertid, är de upp mot tolv stycken.

Men det är växtodlingen som han själv uttrycker det, brinner för. I dagsläget odlar han vete, havre, korn, raps, lin och ärtor.

– Eftersom jag inte har några djur på mina marker är ärtorna bra att odla för markstrukturen. De luckrar helt enkelt upp bra. Det är tung jord här och då är det bra att bryta av med baljväxter.

Karl beskriver lantbrukslivet som att odla i ett trädgårdsland, fast i större skala.

– Det är roligt. Det gäller att ha koll på allt och det är en charm att lyckas få det att växa och må bra. Det är nog det som är roligast.

Även om Karl gillar alla perioder inom växtodling är ändå vår- och höstbruket något extra.

– Det gäller att tajma rätt och det går i ett. Att gissa rätt med vädret är en riktig utmaning i vissa fall.

Årets säsong har varit blandad med en regnig maj och alldeles för torr juli.

– Jag gillar inte värmebölja, men varje år är det något som gör utmaningen lite extra. Vädret är ändå charmen och alla lantbrukare gissar olika. Om man skulle veta allt vore det inte lika kul, det här får vi liksom räkna med. Och så får man vara glad för det som är bra.

Det är just vädret som är den stora utmaningen tycker Karl.

– Du behöver ju ut oavsett tid om det är gynnsamt väder. Då får man offra en hel del annat, odlingarna kan inte vänta.

Han har alltid jobbat dygnet runt för att nå dit han är i dag.

– Jag vill inte jobba med något annat än det jag gör. Jag försöker sova åtta timmar per natt och visst kan jag kanske vara ledig en vecka på sommaren, men i år har det inte blivit någon semester.

Karl och hans lantbrukskollegor behövs, det är han mer än övertygad om och trots att branschen är tuff ser han ljus på den.

– Vi behövs för att du ska få bra mat på bordet. Mat som är framtagen enligt svensk lagstiftning, det är inte importerad mat. Ta till exempel

Innan Karl Sundkvist kan ge sig ut och tröska för dagen behöver det smörjas och fixas. Att kunna serva maskinerna är ett måste.

spannmålsmarknaden, vi har mycket tuffare lagstiftning här än i övriga Europa, men vi får sämre betalt. Vi bönder i Sverige förhåller oss helt annorlunda till miljön, vi tar hänsyn till jorden. Mat kommer alltid att behövas och befolkningen ökar. Klimatförändringarna i form av bland annat torka och översvämningar gör det svårare och då är det ännu viktigare att vi finns. Jag tror absolut att det här är ett framtidsyrke.

Den ekonomiska biten är många gånger ett problem för lantbrukare, det krävs kapital och det är tufft att börja som ny.

– Men jag vill verkligen det här. Producera bra mat på ett effektivt

och miljövänligt vis och att få ta hand om den biologiska mångfalden.

Vad skulle du säga är den största okunskapen hos konsumenten i dag?

– Att många tror att de har gjort något bra när de köper Kravmärka produkter. Enligt mig är det betydligt viktigare att i första hand köpa svenskt. Mycket av det jag producerar hamnar hos Lantmännen.

Det är dags att börja tröska och rapsfältet står på tur. Innan Karl kan sätta i gång krävs det dock att tröskan får sig en smörjomgång. Det är inget enkelt jobb att vara lantbrukare, det krävs kunskap på många olika områden. Men Karl älskar det. ■

"Lantbrukarna behövs för att konsumenten ska få bra mat på bordet", menar Karl vars odlingar bland annat blir till havregryn.

Drömmen om ett eget lantbruk har funnits där hela tiden, med allt vad det innebär.

Snabbare kollektivtrafik för landsbygdens resenärer

Det pågår omfattande ny- och ombyggnation i Örebro för ett modernt system för kollektivtrafik. Hur gynnas landsbygden av snabbbussarna?

BRT (Bus Rapid Transit) har inför byggstarten fått både ris och ros, men i våras startade arbetet med den första etappen och först 2029 kommer bussystemet vara färdigutbyggt. Dock kommer effekterna av ombyggnationen märkas av tidigare.

– Det som jag ser som en fördel för resenärer från landsbygden är att även region- och landsbygdsbussar kommer att åka i de nya bussfälten. Restiden i centrala Örebro kommer att gå avsevärt snabbare, säger Jan Berglöf, projektledare Region Örebro län.

Ungefär 30 procents restidsvinst är uppskattat.

– Bussen från Odensbacken tar 33 minuter till Almbyplan och sedan ungefär 19 minuter till Resecentrum enligt tidtabellen. I framtiden kommer hela resan bli flera minuter kortare, fortsätter Jan.

En av anledningarna till att BRT införs är att Örebro växer. Prognosen säger att det kommer att bo 50 000 fler här om 20 år, vilket förstås även kommer att märkas av i trafiken.

– Hälften av alla bilresor i Örebro är under fem kilometer. Många av dessa resor borde kunna göras med buss, cykel eller gång. Vi bygger om för att bussarna i dag hamnar i samma köer som övrig trafik. Det finns ingen vinst för de som väljer bussen om de ändå fastnar i köer, säger Ingela Berndt, trafikplanerare, Örebro kommun.

Jan menar att det inte går att bygga bredare vägar centralt i Örebro. Den bästa lösningen är att satsa på kollektivtrafiken.

– Vi tar inte bort möjligheten att åka bil i Örebro, utan skapar bättre förutsättningar för folk i stan att resa mer

Jan Berglöf

Foto: Privat

Ingela Berndt

Foto: Privat

hållbart och ge plats åt de som måste ta bilen, säger Ingela.

I och med att det är ett stort och omfattande projekt är alla detaljer ännu inte klara, men något man tittar på är pendlarparkeringar och något som kallar för matarlinjer.

– Det är inte jättevanligt i Sverige, men det går ut på att landsbygdsbussar kör till en BRT-hållplats och ”matar” den med resenärer. Till exempel kan bussen från Klockhammar åka till Mellringe och vända där i stället för att köra hela vägen till Resecentrum. Det skulle kunna leda till fler avgångar för samma produktionspeng. Nackdelen för resenären blir att det blir ett byte, men om man utformar ändhållplatserna

på BRT-linjerna på ett smart sätt behöver det inte bli så krångligt. Vi har räknat på en turtäthet på sju och en halv minuter så i värsta fall blir väntan så lång. Det finns även teknik för chaufförerna för att anpassa avgångarna utifrån inkommande landsbygdsbussar. Det är något vi tittar på just nu, säger Jan.

En fördel med matarlinjerna är att det minskar trängseln vid Resecentrum. Men Resecentrum blir förstås fortfarande en naturlig hub för de som måste byta buss.

– De från landsbygden som jobbar på eller studerar vid universitetet kommer att få det mycket enklare och bättre att ta sig dit, säger Ingela. ■

Mer information om projektet finns på snabbussar.regionorebrolan.se

Vägledning för hantering av jordbruksmark

Örebro kommun har tagit fram ett förslag på vägledning för hantering av jordbruksmark. Ett efterfrågat handläggarstöd för bättre bedömningar i ärenden som rör markanvändningsbeslut.

– Vi är en kommun som vuxit under de senaste åren med mycket byggnation och många förslag, vilket lett till att man behöver planera för många ytor där jordbruksmark kan komma att användas till annat. Det är viktigt att kunna hantera jordbruksmark på rätt sätt, säger Peter Sundström, samhällsplanerare, Örebro kommun.

I Miljöbalken finns det en paragraf om hur man ska hantera jordbruksmarksfrågor och den står med ordagrant i Örebro kommuns översiktsplan.

– Det ligger i kommunens uppgift att förvalta jordbruksmarken och då är det angeläget att man kan ta rätt och korrekta beslut. Det har funnits behov av mer tydlighet och vägledning för tolkning av Miljöbalken. Det har inte varit alldeles lätt. Det finns inget heltäckande nationellt stöd för frågorna och många kommuner runt om i landet jobbar med den här typen av vägledningar för att komplettera sina översiktsplaner.

Vägledningen har nu skickats på remiss till Lantbrukarnas

riksförbund (LRF), Länsstyrelsen i Örebro län, Region Örebro län, Svenskt näringsliv och Hushållningssällskapet Örebro. Svaret beräknas komma i december.

– Vi är många som jobbat med detta och som läst in oss på lagen och Jordbruksverket och vi vill få svar på om vi ligger rätt. LRF och de andra instanserna kan mycket om frågorna och vi är nyfikna på om de håller med eller om vi behöver komplettera. Vi ser fram mot att få in synpunkter som kan förbättra arbetet.

Det låter nästan som att du vill att de ska ha synpunkter?

– Det är förstås jättebra om vi inte får några synpunkter också, men verksamheten bygger på att ta in synpunkter och kommentarer för att vara säkra på att vi får ihop ett bra underlag. ■

Peter Sundström
Foto: Privat

Skog i Ramshyttan får ett långsiktigt skydd – tack vare privatperson

Det handlar om ett mindre skogsområde söder om Ramshyttan som tidigare ägts av Sveaskog. När det anmäldes för avverkning reagerade en privatperson då området har stor vikt som rekreativmiljö för de boende i Ramshyttan.

Privatpersonen köpte skogsområdet och har bett kommunen om att bilda ett långsiktigt skydd på marken.

Området kommer att bidra till miljömålen ”Levande skogar”, ”Ett rikt växt och djurliv” och även

fortsättningsvis fungera som rekreativmiljö för boende och besökare i Ramshyttan.

Therese Aremyr, kommunekolog som tagit hand om ärendet, vad tycker du om initiativet?

– Det är fantastiskt att en privatperson på detta vis tar ansvar för att ett område med höga biologiska värden bevaras. I dessa tider när utarmning av biologisk mångfald är en av våra största framtidsutmaningar,

bidrar den här typen av initiativ till en mer hållbar utveckling.

Är detta vanligt?

– Just i Ramshyttan verkar det finnas ett extra stort intresse för att ha en biologiskt rik naturmiljö i sitt närområde. 2012 donerade en boende i byn ett område på cirka 20 hektar till kommunen. Där bildades naturreservatet Ramshytte ängar. ■

Therese Aremyr
Foto: Susanne Flink

Förebygg översvämning

Ta hand om regn och smältvattnet på din fastighet på ett klokt sätt. Här följer information från Örebro kommun.

Regn samt smältvatten från snö kallas för dagvatten. Genom att ta hand om dagvattnet på din tomt på ett klokt sätt kan du minska risken för översvämning på din fastighet och även få ner mängden föroreningar som hamnar i naturen.

Saknar du en utgående ledning för dagvatten är det extra viktigt att du tar hand om dagvattnet i stället för att leda det till spillvattennätet, vilket du som fastighetsägare inte får göra. Det minskar belastningen på kommunens avloppsreningsverk.

Så här kan du ta hand om dagvattnet:

- Minska andelen hårdgjord yta på tomten genom att till exempel välja grus i stället för asfalt.
- Vatten som rinner ner i stuprören från taket kan du samla i en regntunna, leda ut på gräsmattan eller samla upp i ett magasin.

- Källargarage och källartrappor är känsliga platser för översvämning. Du kan bygga ett tak över källartrappan, lägga grus på garagedriften som en del av vattnet kan rinna igenom eller stoppa vattnet genom att anlägga en liten vall uppe vid garagedriften.

Exempel på kommunens arbete med dagvatten:

- Förbättrad dagvattenhantering i samband med att vi byter ut gamla och dåliga avloppsledningar.
- Undersökningar och insatser i områden där vi får in mycket dagvatten i våra spillvattenledningar.
- Anläggning av dagvattendammar för att fördröja och rena dagvatten från till exempel stora vägar eller parkeringar, innan det rinner vidare ut i våra vattendrag.

På orebro.se/vattentips under rubriken ”Ta hand om regn och smältvatten” kan du ladda hem en folder om dagvatten.

Ring Servicecenter på 019-21 10 00 om du i stället vill få foldern hemskickad.

Dagvattnets dag 24 september

Vecka 38 är det temavecka om dagvatten på Örebro kommuns instagramkonto [instagram.com/orebrokommun](https://www.instagram.com/orebrokommun), inför Dagvattnets dag 24 september.

Följ oss gärna där! ■

Bidrag till utvecklingsprojekt för landsbygden

Upprustning av samlingslokaler

Föreningar och ideella organisationer som är verksamma i, och äger eller förvaltar, fastighet på Örebro kommuns landsbygd kan ansöka om bidrag till att bevara och förbättra samlingslokaler, som används för lokal demokrati, sociala möten eller kulturaktiviteter.

Bidrag till utvecklingsprojekt

Bidraget ska stärka insatser som underlättar att bo och verka i en bygd. Det kan till exempel handla om att anordna aktiviteter för unga eller att skapa mötesplatser för olika målgrupper. Insatser av utvecklingskaraktär prioriteras.

Startbidrag för föreningar

För att stimulera och gynna föreningslivet på landsbygden är det möjligt att ansöka om startbidrag. Bidraget ska underlätta själva bildandet av föreningen, men också gå till utrustning som är nödvändig för verksamheten att komma i gång.

Evenemangsbidrag

Återkommande aktiviteter kan vara gynnsamma för landsbygdens utveckling. Syftet med bidragen är att främja existerande evenemang, men även att uppmuntra till nya för att på så sätt bidra till en levande landsbygd.

Läs mer på: orebro.se/landsbygdsutveckling